

3. Мартинюк А. П. Регулятивна функція гендерно маркованих одиниць мови : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра філол. наук : спец. 10.02.04 «Германські мови» / А. П. Мартинюк. – К., 2006. – 42 с.
4. Прохоров Ю. В., Стернин И. А. Русские: коммуникативное поведение / Ю. В. Прохоров, И. А. Стернин. – М. : Флинта Наука, 2006. – 328 с.
5. Трофимова Е. В. Терминологические вопросы в гендерных исследованиях / Е. В. Трофимова // Гендер: Язык, культура, коммуникация: сб. науч. статей. – М. : Моск. гос. лингв. ун-т, 2002. – С. 41–54.
6. Цапро Г. Ю. Гендерні комунікативно стильові розбіжності / Г. Ю. Цапро // Матеріали міжнар. наук.-практ. конф. [«Функциональная лингвистика. Итоги и перспективы»], (Ялта, 30 верес.–4 жовт. 2002 р.) / Таврій. нац. ун-т ім. В. І Вернадського. – Симферополь: CLC. – 2002. – С. 278–279.
7. Coates J. Women, Men and Language / Jennifer Coates. – L.; N. Y. : Longman, 1986. – 178 p.
8. Coates J. One-at-a-Time: The Organization of Men's Talk / J. Coates // Language and Masculinity / Ed. by S. Johnson, U. H. Meinhof. – Oxf.; Camb. : Blackwell, 1997. – P. 107–129.
9. Kotthoff H. New Perspectives on Gender: Studies in Discourse Analysis / H. Kotthoff // Гендер: Язык, культура, коммуникация: сб. науч. статей. – М. : Моск. гос. лингв. ун-т, 2001. – С. 11–32.

Список джерел ілюстративного матеріалу:

- режим доступу: Larry King Live – CNN.com – Transcripts
 24.02.06 F – Hawn, Goldie
 25.05.06 M – Rumsfeld, Donald
 12.07.06 M – Rather, Dan
 28.07.06 M – Landis, Floyd
 23.08.06 F – Crow, Sheryl
 07.09.06 M – Agassi, Andre
 16.10.06 M – Karr, John Mark
 12.10.07 M – Clapton, Eric
 05.12.07 M – Pitt, Brad
 17.12.08 F – Behar, Joy
 05.05.09 F – Behar, Joy

УДК 821.111 (73) – 312.4.09

О. О. Черник,

Державний вищий навчальний заклад «НГУ», м. Дніпропетровськ

ВЕРБАЛІЗАЦІЯ ХУДОЖНЬОГО КОНЦЕПТУ «FEAR» У РОМАНІ ДЕНА БРАУНА «ИНФЕРНО»

Стаття присвячена вивченню емоційного концепту «fear» та особливостям його вербалізації в романі Дена Брауна «Инферно». Проаналізовано мовні засоби об'єктивізації концепту, виділено когнітивні ознаки та змодельовано його структуру.

Ключові слова: художній концепт, емоційний концепт, вербалізація, структура концепту, когнітивні ознаки.

Статья посвящается изучению эмоционального концепта «fear» и особенностям его вербализации в романе Дена Брауна «Инферно». Анализируются языковые средства объективизации концепта, выделяются когнитивные признаки и моделируется его структура.

Ключевые слова: художественный концепт, эмоциональный концепт, вербализация, структура концепта, когнитивные признаки.

The article deals with the emotional concept of «fear» and peculiarities of its verbalization in the novel «Inferno» by Dan Brown. In the course of the research, the author employs the method of constructing the concept field model, that includes the description of the center and periphery.

From the research that has been done, it is evident that the concept under analysis has a very wide language expression in the Dan's Brown novel «Inferno». The text objectifies all cognitive features of the concept which were extracted from the dictionary definitions: «bad feeling», «reaction to danger», «waiting for something bad», «waiting for something painful», «reaction to something powerful». Moreover, the investigation of the text reveals the additional features of the concept: «fear is caused by something related to death», «reaction to the lack of information», «fear is caused by a piece of art or literary work», «reaction to strange creatures and the other world», «fear for mankind». These cognitive features belong to the center of the concept.

The author uses and creates himself a number of cognitive metaphors to emphasize figuratively such concept features as: «speed», «suddenness», «sharpness, penetration», «prevalence», «instant spread», «uncontrollability and rapid growth», «defense». It has been also found out, that the writer often verbalizes the concept implicitly by describing somatic symptoms experienced by a fearing person. In this way, the author attempts to influence the recipient of the text, makes them fear as much as the heroes of the novel do. The cognitive metaphors and description of somatic symptoms are the ways of the concept verbalization that constitute the periphery of the concept.

Key words: literary concept, emotional concept, verbalization, concept structure, cognitive features.

Представлена тема знаходиться в руслі актуальних досліджень когнітивної лінгвістики, оскільки в останній час набуває актуальності вивчення художніх концептів. Художній концепт виступає фрагментом створеної автором картини світу, поглиблює інтерпретацію його творів та виявляє суттєві особливості індивідуального стилю. Окрім того, увага до концептів, які вербалізуються в художніх творах, пояснюється тим, що індивідуалізована мова рухливіша і тому здатна краще реагувати на зміни в мовному та соціально-культурному середовищі [6, с. 11]. Дослідження художніх текстів також дозволяє зіставити загальнонаціональні та індивідуальні складові концепту.

Досліджуючи ідіостиль американського письменника Дена Брауна, автора детективних бестселерів, ми вирішили зупинитись на вивченні вербалізації концепту «fear» у його романах. Наш вибір пояснюється тим, що концепт «fear» належить до емоційних концептів, тому його вербалізація посідає важливе місце у створенні саспенсу – певного емоційного стану, який охоплює читача під час прочитання роману.

У вітчизняному та зарубіжному мовознавстві існує небагато теоретичних праць, присвячених художньому концепту. Першим його дослідив російський вчений С. О. Аскольдов, виділивши такі особливості, як «замісна сила», «психологічна

складність», «розпливчатість» та «художня асоціативність» [1, с. 275]. Асоціативний шар художнього концепту вивчається в роботах російської дослідниці Н. С. Болотнової [4]. Л. В. Міллер досліджує художній концепт, насамперед, як частину психоментальної сфери певної етнокультурної спільноти [5, с. 41–42]. І. А. Тарасова, навпаки, підкреслює індивідуально-авторську сутність концепту [8, с. 77]. Аналізу окремих концептів у творчості різних авторів присвячено досить багато праць. Серед російських дослідників художніх концептів слід відзначити О. В. Беспалову, Т. О. Голікову, Ю. Д. Тільман, С. Я. Гехтляр та ін. В українському мовознавстві глибоке вивчення художнього концепту представлено у В. Г. Ніконової та О. Я. Дойчик.

Існує велика кількість праць, присвячених вивченню концепту «страх» як фрагменту різних національних мовних картин світу (С. П. Тимченко, О. П. Левченко, О. О. Будянська, С. В. Зайкіна, О. Ю. Мягкова, О. В. Расточинська, М. О. Красавський). Але у зазначених роботах залишається поза увагою індивідуально-авторська репрезентація концепту.

Актуальність теми дослідження обумовлена відсутністю істотних досліджень з концепту «fear» як фрагменту художньої картини світу, зокрема у творчості Д. Брауна.

Мета дослідження – виявлення засобів мовного вираження художнього концепту «fear» у романі «Інферно» Дена Брауна, опис когнітивних ознак та моделювання структури концепту.

Вслід за І. А. Тарасовою під художнім концептом ми розуміємо: «єдиницю індивідуального свідання, авторської концептосфери, вербалізовану в єдиному тексті творчості писателя (що не виключає можливості еволюції концептуального содержания от одного периода творчества к другому)» [8, с. 77]. Отже, в художньому тексті авторська картина світу репрезентується певними вербалізаторами, що об'єктивують той чи інший концепт. Систематизація та семантичний опис цих вербалізаторів дозволяє виділити когнітивні ознаки, які використовуються для моделювання концепту.

У нашому дослідженні ми застосовуємо метод польового структурування концепту, який передбачає виділення в ньому ядра, близької, дальньої та крайньої периферій. Згідно Й. А. Стерніну та З. Д. Поповій до ядра відносяться прототипові шари з найбільшою чуттєво-наочною конкретністю, первинні більш яскраві образи; а більш абстрактні ознаки складають периферію концепту [7, с. 60].

На першому етапі нашої роботи ми вважаємо за необхідне провести аналіз значень ім'я концепту «fear», наявних у лексикографічних джерелах, оскільки ці значення складають ядро концепту. В Оксфордському глумачному словнику лексема *fear* має такі значення: 1) «the bad feeling that you have when you are in danger, when something bad might happen, or when a particular thing frightens you; 2) to be frightened of somebody/something or frightened of doing something; 3) to feel that something bad might have happened or might happen in the future; 4) used to tell somebody that you think bad has happened or is true» [12].

Аналіз значення іменника (1) та перших двох значень дієслова (2,3) дозволяє виділити наступні семантичні ознаки: «негативна емоція», «реакція на небезпеку», «очікування чогось поганого». Останнє значення (4) дієслова *fear* містить ознаку «жаль/смуток» і входить до лексико-семантичного поля іншого концепту, тому в цій роботі розглядатися не буде.

Поповнюють зміст лексеми *fear* значення із Вебстерського словника та словника Колінз: 5) «a feeling of distress, apprehension, or alarm caused by impending danger, pain» [11]; 6) «a feeling of respect and wonder for something very powerful» [10]. Наведені лексичні значення дозволяють виділити такі семантичні ознаки лексеми *fear*: «очікування болю» та «реакція на щось величне».

Виявлені семантичні ознаки (окрім «жаль/смуток») становлять змістовий мінімум поняття *fear*.

Далі методом суцільної вибірки були виявлені всі лексичні одиниці, що вербалізують концепт «fear» у романі Дена Брауна «Інферно». Критерієм відбору стала наявність у вербалізаторів визначеного нами змістового мінімуму. Ядро лексико-семантичного поля представлено ключовою лексемою, що називає концепт, – *fear* (39 використань). Сюди також входять спільнокореневі деривати слова *fear*: *fearful* (3 використання), *fearfully* (1 використання), *fearsome* (3 використання), *fearlessly* (1 використання).

До синонімічного ряду ядра концепту входять такі лексеми: *horror* і її деривати – *horrifying*, *horrified*, *horrific* (43 використання), *terror* і її деривати – *terrified*, *terrible*, *terribly* (29 використань), *alarm* і її деривати – *alarmed*, *alarming*, *alarmingly* (27 використань); *frighten* і її деривати – *frightening*, *frighteningly*, *frightened* (23 використання); *panic* і її дериват *panicked* (19 використань), *anxiety* і її дериват *anxious* (11 використань); *macabre* (7 використань); *erie* (12 використань).

До близької периферії ми відносимо лексеми, що містять встановлений змістовий мінімум, але характеризуються меншою частотністю в тексті: *disturbing* (9 використань), *afraid* (4 використання), *dread* і її дериват *dreadful* (4 використання), *gruesome* (3 використання), *scare*, *scared* (3 використання), *dire* (3 використання), *unnerved* (2 використання), *appalling* і її дериват *appalled* (2 використання), *trepidation* (2 використання), *harrowing* (2 використання), *jittery* (1 використання), *awesome*, *awestruck* (2 використання), *dismay* (1 використання), *daunting* (1 використання).

Дієслова та прикметники ім'я концепту *fear* можна розділити на ті, що номінують переживання страху (*frightened*, *panicked*, *alarmed* та ін.), та ті, які об'єктивують страх як засіб впливу на людину (*horrifying*, *horrific*, *terrible* та ін.). Кількість лексем першої групи в романі нараховує 63 одиниці, а другої – 90. На наш погляд, автор частіше використовує лексеми останньої групи з метою впливу не тільки на героїв роману, але й на самого читача, щоб утримати його в напруженні як найдовше.

Аналіз наявних у тексті синонімів ім'я концепту дає можливість виявити додаткові семантичні ознаки. Лексеми *horror*, *terror* та *dread* мають ознаку «крайнього вираження страху», *panic* вказує на «груповий страх», *fright* та *dismay* володіють ознаками «раптовість», «короткочасність». Дефініційний аналіз лексем *gruesome* та *appalling* дозволяє виділити семантичну ознаку «огіда». Лексема *jittery* актуалізує тему «той, що постійно піддається страху». Лексична одиниця *unnerved* передає ознаку «відсутність відваги, сміливості».

Особливу групу номінантів концепту «fear» складають лексеми *awe*, *trepidation*, *erie* та *macabre*. Треба зазначити, що до переліку синонімів, поданих у Вебстерському словнику, входить тільки *trepidation*. Лексема *trepidation* вказує не тільки на відчуття страху, але й передає результат цього страху – тремтіння, невпевненість в собі: «Filled with *trepidation*, he had gone back to viewing the video <...>» [9, с. 120]. Лексема *erie* об'єктивує в собі одночасно страх та здивування як засоби маніпуляції людиною, тобто позначає щось дивне, незвичайне, що здатне визвати страх. Ця лексема є яскравим прикладом взаємозв'язку концептів «fear» та «astonishment»: «The *erie* sight made Langdon swallow hard» [9, с. 194]. Лексема *macabre* у своєму значенні має відношення до смерті, через що і покликана викликати страх у адресата: «All morning he'd been running up against *macabre* symbols of biohazards, plagues, and Dante's hell» [9, с. 99].

До ядра концепту *fear* також входить специфічна лексема *awe*. Її особливість полягає у тому, що вона несе позитивне значення страху, який виступає реакцією на щось величне, пов'язане з Богом або природою: «<...> the low sun piercing the

west window spread out over Langdon's head like a broad, gleaming fan, or an awning of radiant silk. Langdon could not help but draw an awestruck breath, <...>» [9, с. 260].

Аналіз семантики представленої в романі ядерної лексеми та її синонімів, а також лексем близької периферії дозволяє виділити такі когнітивні ознаки концепту *fear* у романі: «негативна емоція», «реакція на небезпеку», «очікування чогось поганого», «очікування болю», «реакція на щось величне», «інтенсивність», «страху легко піддаватися», «страх може бути масовим/індивідуальним», «тривалість», «раптовість», «страх викликає тремтіння», «результат здивування», «реакція на щось огидне», «реакція на щось, пов'язане зі смертю».

Важливим етапом у дослідженні художнього концепту «*fear*» у романі Дена Брауна «Інферно» виступає аналіз сполучуваності лексем, що його вербалізують. Це дозволить виявити синтактико-семантичні можливості та додаткові концептуальні ознаки концепту. Найбільшу групу в романі становлять атрибутивні словосполучення (170 словосполучень):

1) словосполучення, які описують предмет або причину, що визивають страх. Проаналізувавши всі словосполучення цієї групи, ми виділили додаткові когнітивні ознаки концепту у творі: а) «реакція на мистецький або літературний твір»: *harrowing excerpt from his book* [9, с. 120], *poem was disturbing and macabre* [9, с. 95], *grim and terrifying painting* [9, с. 57]; б) «страх може бути викликаний незвичними істотами та потойбічним світом»: *a horrific three-headed Lucifer* [9, с. 75], *terrifying black demon* [9, с. 199], *fearsome snake-haired spirit* [9, с. 324]; в) «страх перед хворобою»: *terrible skin disease* [9, с. 206], *terrible rash* [9, с. 207], *macabre symbols of biohazards, plagues* [9, с. 99]; г) «страх може бути викликаний чимось ідеями»: *alarming philosophical positions* [9, с. 176]; *eerie logic* [9, с. 355]; г) «реакція на вираз обличчя»: *fearful look* [9, с. 100], *eerie smile* [9, с. 68].

2) словосполучення, що описують об'єкт страху. Ця група словосполучень реалізує такі ознаки: а) «об'єктом страху може виступати адресат»: *frightened little girl* [9, с. 335]; *alarmed biosecurity specialists* [9, с. 360]; б) «об'єктом страху може виступати реакція адресата»: *awestruck breath* [9, с. 260], *horrified gasp* [9, с. 146].

3) словосполучення, що описують страх. Аналіз цих словосполучень дозволив виділити ще декілька когнітивних ознак концепту: а) «страх може бути довгостроковим / миттєвим»: *lifelong fear* [9, с. 131], *instantaneous fear* [9, с. 48]; б) «страх перед загрозою існування людства»: *existential fears* [9, с. 175]; в) «страх може бути внутрішнім»: *visceral fear* [9, с. 252].

У групі атрибутивних словосполучень було виявлено декілька метафоричних моделей, що об'єктивують когнітивні ознаки концепту: а) страх – поглинаюча речовина: «*Sienna had no illusions about <...> and the terror was all-consuming*» [9, с. 282]; б) страх – жива істота: *mute terror* [9, с. 170], *silent terror* [9, с. 289] (страх наділений ознаками живої істоти: може мовчати, бути німим); в) страх має темний колір: «*Sienna faced him again, her softbrown eyes radiating a darker fear*» [9, с. 347]; г) страх – рослина: *growing fear* [9, с. 22] (метафора визначає здатність *страху* збільшуватися у розмірі); г) страх – гострий предмет: «*A sharper panic now gripped him as he <...>*» [9, с. 21] (страх отримує ознаку різкості, пронизливості); д) страх – тупий предмет: «*<...>the revelation infused him with blunt fear*» [9, с. 327] (страх уподібнюється тупому предмету, таким чином отримує ознаку поступового, неприємного впливу на людину); д) страх – спіраль: «*Then...slowly, there had been the spiraling horror as the truth set in <...>*» [9, с. 358] (в основі метафори лежить рух по спіралі, що вказує на здатність страху стрімко зростати).

4) атрибутивно-суб'єктні словосполучення. Дослідження таких словосполучень також дозволило виділити деякі метафоричні моделі та когнітивні ознаки: а) страх – шип, гострий виступ: «*Langdon felt a spike of fear as he <...>*» [9, с. 289] (когнітивна ознака «різкість»); б) страх – хвиля: *surge of fear* [9, с. 155], *surge of panic* [9, с. 231], *swell of panic* [9, с. 53] (когнітивна ознака – «неконтрольованість та стрімке зростання»).

Другою за чисельністю виступає група об'єктних словосполучень (30 словосполучень). У цій групі було виявлено дві метафоричні моделі: а) страх – маска: «*Sienna spun in her seat, <...> her face now masked with fear*» [9, с. 79] (когнітивна ознака – «захисна реакція»); б) страх – субстанція, що заповнює суб'єкт: *filled with trepidation* [9, с. 121], *filled with terror* [9, с. 190].

Група обставинних словосполучень не дуже численна та нараховує 12 одиниць (*run scared* [9, с. 336], *feel fearful* [9, с. 266]). Нових когнітивних ознак тут не було виявлено. Найменш численну групу репрезентують суб'єктні словосполучення: *haunted by night terrors* [9, с. 283], *fear gripped her* [9, с. 252], *fear set in* [9, с. 62]. Усі ці словосполучення є когнітивними метафорами та вербалізують модель: страх – жива істота.

До дальньої периферії увійшли лексеми з невисокою частотністю та лексеми, в яких значення, що нас цікавить, не є основним. Лексема *grim* має спільну сему з ядерною лексемою *appalling* – «огида», хоча і перше її значення передає сему «жорстокість». У романі прикметник *grim* виступає саме синонімом до *appalling* у 16 контекстах: *grim little hospital room* [9, с. 297]; *grim images of Dante's underworld* [9, с. 63]. У такому ж значенні в романі вживається прикметник *vile* (головна сема – «аморальність») та *monstrous* (головна сема – «незвичний, неприродний»): *vile slush of sewage* [9, с. 59], *monstrous ideas* [9, с. 115], *monstrous sinner* [9, с. 15].

У тексті роману також функціонує ряд «холодних» метафор (16 контекстів), в основу яких лягла здатність страху викликати фізичні реакції, що провокують холод (відтік крові від кінцівок, сповільнений рух потоку крові): «*Langdon felt a chill to hear the soldier speak his own name*» [9, с. 111]; «*Marta went cold with terror as she <...>*» [9, с. 154]; «*Langdon froze <...>*» [9, с. 55]; «*This graph painted a chilling picture <...>*» [9, с. 116].

До крайньої периферії ми віднесли ядерні лексеми та лексеми ближньої і дальньої периферії, використані в іншому значенні: *terrible mistake* [9, с. 288], *terrifying rates* [9, с. 114], *frighteningly narrow* [9, с. 170], *unnervingly close* [9, с. 109], *eerily cajoling* [9, с. 89]. Виділені лексеми не вербалізують концепт «*fear*», натомість мають ознаку «ступінь, інтенсивність».

До крайньої периферії також входить ряд метафоризованих вокативних вигуків (12 контекстів), які маніфестують концепт «*fear*»: «*«Christ!» Ferris said, recoiling*» [9, с. 209]; «*«My God! Langdon's hand trembled slightly as he absorbed the macabre scene projected on the wall before him*» [9, с. 57]. Згадування про Бога в стані страху є нічим іншим, як захисною реакцією, тобто, звертаючись до Бога, людина просить про допомогу.

У процесі роботи з текстом було вилучено та віднесено до периферії ще декілька авторських метафор, які дозволяють визначити додаткові когнітивні ознаки концепту «*fear*». Ознака «миттєве розповсюдження» реалізується в моделях «страх – вогонь» та «страх – заразне захворювання»: «*With the fury of a wildfire consuming a parched hay field, the rush of fear billowed out across the piazza <...>*» [9, с. 191]; «*Only one form of contagion travels faster than a virus, Sinskey thought. And that's fear*» [9, с. 339]. В основі моделі «страх – яскравий спалах світла» лежить когнітивна ознака «неочікуваність»: «*Her panic attack in the crowded streets of Manila had sparked in Sienna a deep concern*» [9, с. 283].

Вербалізуючи страх, письменник неодноразово звертається до опису соматичних симптомів, тобто реакції тіла на страх: а) збліднення: «*Sienna went pale. «Don't tell me we're in the wrong museum.»*» [9, с. 268]; б) напруження м'яз горла:

«For a moment Langdon's **throat clenched**, and he thought he'd seen a ghost» [9, с. 65]; в) прискорена робота потової залози: «Langdon's hands felt **sweaty** as he continued unscrewing the tube» [9, с. 52]; г) піднімання волоссяного покриву та поява сиріт: «The reference made Sinskey's **skin crawl**» [9, с. 236]; «The hair on his neck **bristled** as, once again, the image of the plague mask flashed through his mind» [9, с. 145]; г) швидке дихання: «Her **breathing accelerated** and she grabbed one of the stanchions for support» [9, с. 139]; д) уповільнене дихання або зупинка дихання: «Vayentha's **heart skipped a beat** as the officer stopped directly behind her» [9, с. 149]; е) прискорене серцебиття: «With his **heart pounding**, Knowlton glanced back at the paused image of the beak-nosed shadow» [9, с. 119]; є) дискомфорт у шлунку: Langdon felt his **stomach knot** [9, с. 277]; ж) тремтіння: «Langdon's hand **trembled** slightly as he absorbed the macabre scene <...>» [9, с. 57]; Sienna's slim frame was **shaking** now, as if the floodgates of sorrow and uncertainty were about to burst wide [9, с. 220]. Останній приклад дозволяє виділити нову когнітивну ознаку концепту: «страх – реакція на невідомість».

Таким чином, аналіз структури художнього емоційного концепту «fear» у романі «Інферно» Дена Брауна дозволив виявити загальнонаціональні та індивідуально-авторські складові концепту. Досліджуваний концепт отримує дуже яскраве мовне вираження в романі. У тексті актуалізуються не тільки всі ознаки концепту, які можна вилучити із словникових дефініцій, а також ряд додаткових. Автор використовує та створює численні когнітивні метафори з метою образного підкреслення таких ознак концепту, як: «швидкість», «неочікуваність», «різкість, пронизливість», «миттєве розповсюдження», «неконтрольованість, стрімке зростання» та «захист». Вербалізуючи концепт «fear» за допомогою опису соматичних симптомів, автор намагається вплинути на адресата тексту, заставити його відчувати страх так само, як відчувають його герої.

Перспективи дослідження вбачаються в подальшому аналізі концептів, що вербалізуються в романах Дена Брауна, з метою вивчення складових його ідіостилію.

Література:

1. Аскольдов С. А. Концепт и слово / С. А. Аскольдов // Русская словесность: Антология. – М., 1997. – С. 267–279.
3. Беспалова О. Е. Концептосфера поэзии Н. С. Гумилева в ее лексическом представлении: автореф. дис. на соис. учен. степени канд. филол. наук: спец. 10.02.01. / О. Е. Беспалова. – СПб., 2002. – 24 с.
4. Болотнова Н. С. О методике изучения ассоциативного слоя художественного концепта в тексте / Н. С. Болотнова // Вестник Томского государственного педагогического университета. Сер.: Гуманитарные науки (Филология). – 2007. – Вып. 2 (65). – С. 74–79.
5. Миллер Л. В. Художественный концепт как смысловая и эстетическая категория / Л. В. Миллер // Мир русского слова. – 2000. – № 4. – С. 39–45.
6. Осипова А. А. Концепты «жизнь» и «смерть» в художественной картине мира В. П. Астафьева: монография / А. А. Осипова. – М.: ФЛИНТА: Наука, 2012. – 200 с.
7. Попова З. Д. Очерки по когнитивной лингвистике: монография / З. Д. Попова, И. А. Стернин. – Воронеж: Истоки, 2001. – 191 с.
8. Тарасова И. А. Идиостиль Георгия Иванова: когнитивный аспект: монография / И. А. Тарасова. – Саратов, 2003. – 280 с.

Ілюстративні джерела:

9. Brown D. Inferno [Електронний ресурс]. / D. Brown. – London: Transworld Publishers, 2013. – 370 pp. – Режим доступу: <http://goo.gl/m3f0Vx>.
10. Collins English Dictionary [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.collinsdictionary.com/dictionary/english/fear>.
11. Merriam – Webster's Online Dictionary [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.merriam-webster.com/dictionary/fear>.
12. Oxford Advanced Learner's Dictionary of Current English [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://goo.gl/akwFCP>.

УДК [811.11:82-92]:316.774

М. М. Човганюк,

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, м. Вінниця

ІНТЕРВ'Ю В СУЧАСНОМУ МЕДІА-ПРОСТОРИ: ЖАНРОВА ПАРАДИГМА І ДИСКУРСИВНІ ОЗНАКИ

У статті досліджено специфіку одного з найпоширеніших жанрів сучасного медійного простору – інтерв'ю, що відіграє важливу і значущу роль у виконанні соціально спрямованого завдання. Саме завдяки інтерв'ю аудиторія отримує суспільно значущу інформацію з періоджсерела.

Наведено докладний аналіз формування понятійних меж термінологічної одиниці «інтерв'ю».

Поряд з окресленням значеннєвого обсягу терміну також репрезентовано сучасні підходи до класифікації жанрових модифікацій інтерв'ю, що формують його основний корпус у публіцистиці.

Значну увагу автор статті приділяє інтерв'ю як дискурсивній практиці, якій притаманні своєрідна структура, спосіб організації та соціальне функціонування.

Ключові слова: інтерв'ю, мас-медійний дискурс, структура інтерв'ю, жанрова парадигма інтерв'ю, дискурсивна практика інтерв'ю.

В статье исследована специфика одного из самых распространенных жанров современного медийного пространства – интервью, которое играет важную и значимую роль в выполнении социально направленных задач. Именно благодаря интервью аудитория получает общественно значимую информацию из первоисточника.

Приведен подробный анализ формирования понятийных границ терминологической единицы «интервью».

Наряду с исследованием смыслового объема термина также представлены современные подходы к классификации жанровых модификаций интервью, формирующих его основной корпус в публицистике.

Значительное внимание автор статьи уделяет интервью как дискурсивной практике, которой присущи своеобразная структура, способ организации и социальное функционирование.

Ключевые слова: интервью, масс-медийный дискурс, структура интервью, жанровая парадигма интервью, дискурсивная практика интервью.

This article researches specific features of one of the most wide spread genres of contemporary media space – the interview that plays an important and significant role while performing socially oriented tasks. It is the interview that enables the audience to receive the original meaningful information.

The paper also presents a detailed analysis of forming the conceptual boundaries of the terminological unit «interview».